

Landelijke regelgeving Openbare Verlichting en Beuningen

Qua verlichting is er in Nederland geen wettelijke verplichting tot het plaatsen van openbare verlichting. Wel heeft de overheid een zorgplicht: als er een lantaarnpaal staat dan moeten we die goed onderhouden. Onderstaand wordt de belangrijkste regelgeving genoemd waarbij ook aangegeven is wat de keuze van de gemeente Beuningen is.

Aansprakelijkheid (Burgerlijk Wetboek)

De wegbeheerder kan op basis van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (BW) aansprakelijk worden gesteld voor letsel en schade. Dit kan wanneer de openbare verlichting niet voldoet aan de eisen die men in de gegeven omstandigheden daaraan mag stellen (artikel 6.162 e.v. en artikel 6.174). Het aansprakelijkheidsbeginsel heeft alleen betrekking op de functie van verkeersveiligheid van de openbare verlichting. De sociale veiligheid en leefbaarheid blijven hierbij buiten beschouwing, voor zover ze geen invloed hebben op de verkeersveiligheid.

Het gaat hierbij om risicoaansprakelijkheid. De weggebruiker hoeft niet de schuld van de wegbeheerder aan te tonen maar de gevaarlijke toestand van de weg(uitrusting) en het daardoor intreden van het gevaar. De gemeente dient in voorkomende gevallen aan te tonen dat hen, zowel op het gebied van verlichtingskwaliteit als wat betreft het onderhouden van de verlichtingsinstallatie, in redelijkheid niets te verwijten valt.

Aanbeveling/Richtlijn Openbare Verlichting (thans de ROVL-2011)

In Nederland zijn we niet verplicht om te verlichten, wel hebben we een zorgplicht. Dat wil zeggen dat als er een lantaarnpaal staat we die goed moeten onderhouden zodat deze niet zomaar om kan vallen of midden op een weg staat.

De thans geldende landelijke richtlijn is de ROVL-2011. Deze biedt een advies over hoeveel licht op straat nodig is. Dit hangt af van de locatie, het soort weg en de hoeveelheid verkeer. De richtlijn geldt voor het hele land. Het is daarom een richtlijn: we mogen daarvan afwijken.

In het westen van het land is men bijvoorbeeld gewend aan meer licht op straat, meer bebouwing en drukte en wellicht meer veiligheidsproblemen. In Beuningen is de situatie anders. In grote delen van de gemeente staat de verlichting bijvoorbeeld al vele jaren. Bewoners zijn gewend aan het lichtniveau in hun straat. Als we daar zouden gaan verlichten volgens de geldende richtlijnen, dan komt er veel meer licht bij. Dat is niet wenselijk qua kosten, energieverbruik, landschap en overlast.

Bovendien hebben we als gemeente een doelstelling te halen in het kader van het Energieakkoord: 20% energiebesparing in 2020 en 50% in 2030!

De Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) stelt in samenwerking met NEN de praktijkrichtlijn '**Kwaliteitscriteria Openbare Verlichting**', NPR 13201 op. Deze NPR vervangt straks NPR 13201:2002 en de ROVL-2011:2011.

De richtlijn is gebaseerd op Europese normen (2015) en aangevuld met ervaringen uit de ROVL-2011.

Foto: Ewijk, jonge wijk waar de richtlijn wel is aangehouden. Veel licht. Dit willen we niet meer in onze gemeente.

Beuningen houdt een verlichtingssterkte aan tot maximaal 75% van de ROVL. Dit is passend bij de huidige verlichting. In centrum- en uitgangengebieden zal meer licht staan vanwege de verkeersintensiteit. Nieuw verlichtingsmateriaal moet standaard dimbaar ingericht zijn om toekomstige energiedoelstellingen te halen.

De geldende richtlijn (thans ROVL 2011) zegt ook wat over de gelijkmatigheid: hoe goed is het licht over het wegdek verdeeld. Hoe beter de verdeling is, hoe minder zwarte vlekken en hoe beter we met een lager lichtniveau toe kunnen. Een goede gelijkmatigheid is van belang op bijvoorbeeld hoofdwegen. De gelijkmatigheid van de lichtverdeling blijft bij vervanging (veelal) gelijk aan de huidige situatie.

Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)

Het politiekeurmerk Veilig Wonen bestaat uit een aantal certificaten. Het beschrijft welke maatregelen kunnen helpen om inbraken te voorkomen. Bijvoorbeeld het aanbrengen van buitenlampen welke aangaan als er iemand aan komt of verlichting binnenshuis. Het wordt veel gebruikt door projectontwikkelaars. Door dit keurmerk kunnen bewoners korting krijgen op hun verzekeringspremie. Deze korting kan ook verkregen worden als alleen het keurmerk Beveiligde Woning afgegeven wordt.

Er is ook een certificaat Veilige Omgeving. Hierin speelt openbare verlichting wel een rol, maar deze is niet afgestemd om het beleid van de gemeente. De gemeente is niet verplicht dit keurmerk aan te vragen. Het beleidsplan Licht in de openbare ruimte is leidend voor de hoeveelheid licht buiten op straat.

De buitenruimte van een woonwijk wordt qua openbare verlichting niet op PKVW-niveau gebracht. Verlichten op PKVW-niveau betekent namelijk dat de gemeente ook achterpaden moet verlichten en dit is niet wenselijk. De projectontwikkelaars kunnen op de projecten wel een PKVW aangeven, maar zonder het certificaat openbare verlichting. De bewoners hebben dan toch recht op kortingen op verzekeringspremies.

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

Bij het Keurmerk Veilig Ondernemen werken ondernemers, brandweer, politie en gemeenten samen aan een set structurele maatregelen waar verlichting onderdeel van uitmaakt. Er zijn geen normen of verplichtingen. De gemeente Beuningen heeft geen KVO.

Installatieverantwoordelijkheid

Elke gemeente dient een installatieverantwoordelijke en diverse andere personen aan te wijzen om volgens de NEN 3140 'Bedrijfsvoering van elektrische installaties-Laaagspanning' te zorgen voor de veiligheid bij het werken aan elektrische objecten in het laagspanningsgebied. Voor het ondergronds netwerk is de netbeheerder Liander verantwoordelijk.

De gemeente stelt een handboek op waarin beschreven staat welke processen doorlopen moeten worden en wie welke verantwoordelijkheid heeft.